



İPEKLI MENDİL

ÖYKÜMÜZDE NESNELER, KARAKTERLER, MEKÂNLAR VE DAHA FAZLASI

Editor

YEKTA KOPAN

★ 2. BASKI

♥ can



İPEKLİ MENDİL

ÖYKÜMÜZDE NESNELER, KARAKTERLER,
MEKÂNLAR ve DAHA FAZLASI

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2014

2. basım: Ocak 2015, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 3000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Aylin Samancı

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2428-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

İPEKLİ MENDİL

ÖYKÜMÜZDE NESNELER, KARAKTERLER,
MEKÂNLAR ve DAHA FAZLASI

Editör

Yekta Kopan

Yazanlar

Ayçin İnci, Betül Tekeli, Billur Özeke, Cansev Erdemir,
Dilvin Tüfekçioğlu, Doğan Toryan, Ebru Tepeler, Eda Yavaş,
Filiz Berk Doğutürk, Glda şahin, Harika Uygur lk,
İzzetiye Keçeci, Jlilde Emre, Ltfi Aydeniz, Mehtap Akdeniz,
Müge Manuş, Nefin Huvaj, zgr Can ney,
Özlem Ulus, Pelin ney, Seda Arkan, Servan Güney,
Sinem Cerrah, Süreyya Duygu Yalçın, şebnem Dönmez



Önsöz

Su gibi fıskıran bir ipekli mendil

Ortaokuldayım. On üç ya da on dört yaşında. Kısacık bir öykü okudum. Her satırında öykünün bana sunduğu dünyada bir adım daha ilerleyerek, her satırında biraz daha heyecanlanarak, her satırında yazıdan oluşmuş bir evrende nefes almanın güzelliğine hayran olarak. Son iki paragrafa geldiğimde çoktan bir yumruk oturmuştu boğazıma. Derken o satırlar çıktı karşıma...

Ölmek üzereydi. Sımsıkı kapalı yumruğunu kapıcı açtı. Bu avucun içinden bir ipekli mendil su gibi fıskırdı.

Sonraki paragrafa geçmeden durdum, bir daha okudum bu satırları. Neredeyse benimle yaşıt bir hırsızın, sevdalisına söz verdiği ipekli mendil uğruna ölüme düştüğü sahnenin hüznünden daha güçlü bir duygu sarmıştı beni. İpekli mendilin, o çelimsiz avuçtan “su gibi fıskırmasına” vurulup kalmıştım.

Yıllarca okuduğum her öyküde, her metinde o benzersiz fotoğrafı aradım. Sait Faik’in “İpekli Mendil” öyküsünde kaleminin gücüyle çektiği fotoğrafın görüntüsü her okuma anımda zihnimdeydi. O sade ve güçlü benzetmeye vurulmuşum. Edebiyat bana sadece yeni dünyalar ve yeni hikâyeler sunmuyordu. Bu harika hikâyelerin içinde benzersiz karakterler, nesnelere, renkler, coğrafyalar, duygular, anlar, kavramlarla büyütüyordu beni. Artık okuduğum kitaplarda altını çizdiğim satırların dışında, kenara köşeye kurşunkalemle aldığım notlar da vardı. Kimi zaman bir oyuncağa takılıyordu zihnim, kimi zaman bir günbatımına. Ya aniden öyküdeki kırmızı renge vuruluyordum ya da adını bir daha asla unutmayaçağım bir karaktere.

2005 yılında yazar arkadaşım Nalan Barbarosoğlu, yeni çıkacak bir öykü kültürü dergisinin yayın kurulunda bulunmam için davette bulunduğunda, okuma yolculuğumda aldığım bu notlar geldi aklıma. Öykü kültüründen söz eden bir dergide, bütün bu nesnelere, renklerin, karakterlerin okurla paylaşılması düşüncesi heyecanlandırmıştı beni. 2006 yılının ocak ayında Enver Ercan'ın önderliğinde ve Komşu Yayınları bünyesinde *Eşik Cini* adıyla yayın hayatına başlayacak derginin Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin Çağaloğlu'ndaki tarihî binasında yaptığımız çalışma toplantılarından birinde dile getirdim bu düşüncemi. Yayın kurulu üyelerinin neler yazacağını konuşurken, "Bir öykü sözlüğü yapmak istiyorum," dedim, "öykümüzün nesnelere, renklerini, kavramlarını, anlarını, karakterlerini maddeleştiren bir sözlük olacak bu. Her sayının son sayfasında dört-beş maddeyle çıkacak okurun karşısına."

Adını Hulki Aktunç'un *Bir Çağ Yangını* romanının kahramanından alan bir derginin ruhuna, bakış açısına uygun olduğunu düşündüğüm bu öneri, diğer yayın kurulu üyelerince de heyecanla karşılandı. Hatta hemen orada İbrahim Yıldırım tarafından bir isim konuldu bu sözlüğe: Eşiklopedik Sözlük.

Derginin iki yıllık yayın hayatında kesintisiz olarak okurla buluştu Eşiklopedik Sözlük. Yeterince madde gönderemediğim ya da bir nedenle yazamadığım sayılarda Nalan Barbarosoğlu ve Feryal Tilmaç'ın katkıları imdadıma yetişti. "İpekli Mendil" öyküsünü okuduğum günden beri hayalini kurduğum sözlüğe ulaşmamda katkısı olan bütün bu isimlere ve özellikle *Eşik Cini* dergisinin okurlarına teşekkür etmeliyim.

Ne yazık ki çoğu edebiyat dergisinin başına gelen, *Eşik Cini*'nin de başına geldi. Maddi zorluklar nedeniyle yayın hayatına "genç yaşta" veda etti güzelim dergi.

2010 yılında bir kişisel blog girdi hayatıma, "Fil Uçuşu" adını verdiğim bir blog. Daha önce *Eşik Cini*'nde yayımlanan öykü sözlüğü maddelerini burada paylaşmaya başladım. "Eşiklopedik Sözlük" adı derginin sayfalarında bir anı olarak kalsın diye, "Öykü Sözlüğü" adını kullanarak. Daha önce yayımlanmış maddeler bitince yenilerini yazmaya başladım. Ama 2012 Eylül'ünde sözlük kırk bir maddeye ulaştığında durdum. Çünkü bu çalışmanın kişisel bir yolculuktan çıkmasını ve daha kolektif bir üretim haline gelmesini istiyordum. *Hayalet Gemi* ve

altZine yıllarımdan kalma bir duyguydu bu; topluca yapılan üretimin besleyiciliğine olan inanç.

Bir arada okumak ve yazmak. İyi ama böylesi bir çalışmayı kiminle/kimlerle yapabilirdim?

İşte tam bu noktada, edebiyat yolculuğumun en çalışkan “sınıf”larından biri çıktı karşıma. 2010 yılında Zeynep Özbatur Atakan’ın YapımLab adıyla hayata geçirdiği atölyesinde “Okumak-Yazmak” başlıklı bir çalışma yapmaya başlamıştım. Yıllar içinde farklı sınıflarda çok sayıda öğrenci/katılımcıyla tanıştım burada. Edebiyat zamkıyla birbirine yapışmış güçlü bir bütün oluşturdu bu sınıftaki isimler. Zaman içinde çoğaldık. Aramıza yeni katılanlar, evlenenler, doğum yapanlar, yurtdışına yerleşenler, okulunu bitirenler, kısa süre ara verip yeniden gelenler oldu. Öyküleri dergilerde yayımlanırken ya da senaryoları kısa film olurken benzersiz bir paylaşım içindeydiler hep. Dostlukları atölye dışına taşıtı. Birlikte okumanın, birlikte üretmenin tadına vardılar. Kısacası, böylesi bir projeyi onlarla birlikte yapmaktan başka bir seçenek gelmedi aklıma.

Ve çalışmaya başladık.

Aylarca okuduk. Ulaşabildiğimiz her kitaptan, her kaynaktan öykümüzün damarlarını bulmaya çalıştık. “Ulaşabildiğimiz” vurgusunu özellikle yapıyorum. Çünkü çoğu zaman bir taş duvara toslayıp durmak zorunda kaldık. Adı çok iyi bilinen öykücülerimizin bile, kitapları yıllar içinde raflardaki yerlerini terk etmiş, yeni baskı beklentileri birer umut olarak kalmıştı çünkü. Bu noktada, hâlâ inatla öykü basmaya, öyküyü yaşatmaya ve yüceltmeye çalışan bütün yayınevlerine, sayısı az da olsa bize kapılarını açan kütüphanelere, büyük bir emekle öykü antolojisi derleyen ustalara ve elbette sahaflara teşekkür etmeliyiz. Onlar olmasaydı böylesine geniş bir çerçeveye ulaşmamız olanaksızdı.

Çerçeve konusu da ayrı bir konu. Elbette bu çalışmayı yapmaya başladığımızda asıl arzumuz, bu coğrafyada öykü yazan bütün isimlere birer madde de olsa yer verebilmektir. Ancak zamanla bütünü kavrayan bir çerçevenin zorlukları çıktı karşımıza. Bir yanda kitaplara ya da eski dergilere ulaşmanın zorluğu vardı, diğer yanda hazırlayacağımız kitabın fiziksel koşulları. Sonunda “şimdilik” daha dar bir çerçevede kalmaya karar verdik. Çünkü biliyorduk ki, ne kadar çabalarsak çabalaya-

lım, güçlü bir nehir olarak akan öykümüzde mutlaka ulaşamadığımız isimler olacaktı. “Şimdilik” diyorum çünkü zaman içinde bu kitabın “genişletilmiş-gözden geçirilmiş” baskılarının olacağına ve “Öykü Sözlüğü” maddelerinin farklı mecralarda artacağına inancım tam. Yine de bu toplamda yer veremediğimiz yazarlardan ve onların adını göremediğine üzülen okurlardan özür diliyorum.

Bu benzersiz okuma süreci, bizi hem öykümüzün hangi evrelerden geçtiği hem de ne kadar güçlü bir geleneği olduğu gerçeğiyle bir kez daha yüzleştirdi. Geçen yüzyılın başından günümüze gelirken, değeri yeterince verilmemiş, kadri bilinmemiş, unutulmuş, kenarda bırakılmış nice isimle yeniden birlikte olduk. Kimi zaman şaşırдық, kimi zaman heyecanlandık. Maddeleri hazırlarken önceliğimiz hep ele aldığımız başlık oldu. Sonra öyküye ve son olarak da yazara yoğunlaştık. Amacımız sözlüğün okurlarının, ele aldığımız başlıktan yola çıkarak bir öyküyle ve sonrasında da yazarıyla tanışması oldu. Bazen öyküyü tek bir kitap olarak ele alıp, “Bu kitabın arka kapak yazısı ne olurdu?” sorusunun ışığında metinler yazdık, bazen de öykünün kısa bir özetini aktarma yoluna gittik. Kimi metinler daha içsel bir anlatımla hazırlandı, kimilerinde ise aradan tümüyle çekilerek kısa bir bölümü paylaşmakla yetindik. Tek bir üslup oluşturmaktansa, “çok yazarlı” bir kitabın kendisini her maddede hissettirmesini amaçladık. Her maddenin tamamlanmasından sonra heyecanlandık ve okurda nasıl bir his yaratacağını düşündük, tartıştık. Bir maddenin, öykü coğrafyamıza bir okur daha kazandırabileceği duygusuyla çalıştık hep. O “bir okur”un duygu dünyası önünde saygıyla eğildik.

Bir yandan cumhuriyet tarihinin bir fotoğrafını çekmenin heyecanını yaşadık. Sivil bir fotoğraf. Maddeleri oluştururken toplumsal algının zaman içinde değişen yapılarıyla yüzleştik, nelerin edebiyatımıza konu olduğunu gördük. Bu hafıza kaydını okurlarla paylaşmak bir sorumluluktu. Kimi zaman İstanbul’un bir sokağına dokunduk, kimi zaman bir köy öğretmeninin yolculuğuna. Bir maddede meyhanede oturduk, bir diğer maddede Cumartesi Anneleri’yle sohbet ettik. Edebiyatla, öykülerle kolektif bir bilinç oluşturmanın cümlelerini aradık. Bu arayışı devam ettirecek olanın okur olduğu gerçeğini bir an bile unutmadan.

Okuma yolculuğunun heyecanını maddelerin yazılması sürecine taşıdık. Bu süreçte öznel kararların öne çıktığı da oldu. Kimi zaman öykücülüğüyle değil romancılığıyla tanınan bir yazar da bu öznel seçimler sonucunda karşımıza bir maddeyle çıktı. Birkaç yazarın eserleri birden fazla maddede kendini gösterdi. Önceleri sayısal dengenin peşinde koşarken, edebî etkinliğin belirleyici olmasına özen gösterirken, çalışma ilerledikçe bu öznel kararların çok daha içten bir liste oluşturduğunu gördük. İçimizden geldiği gibi yazdık. Çünkü biliyoruz ki, edebiyatın iflah olmaz tutkunu okurlar, bu maddeleri çoğaltacak. Sözlük bizden çıkacak ve bütün okurların kolektif bilincinde sürecek.

Böyle bir kitap hazırlığı içinde olduğumuzu söylediğimde heyecanımıza ortak olan Can Öz, Sırma Köksal ve Nermin Molloğlu'na da ayrıca teşekkür etmeliyim. Aylar süren çalışmanın en sıkıntılı anlarında, bu isimlerin desteği bizi bir sonraki maddeye taşıdı.

Aynı şekilde blogda paylaştığım maddelerin altına yorum yazan okurlardan projeyi anlattığımda heyecanıma/heyecanımıza ortak olanlara kadar, herkese teşekkürler. Ayrıca Ayşegül Yeşim'in katkıları, kitabı yayına hazırlayan Mustafa Çevikdoğan'ın sihirli dokunuşları ve Utku Lomlu ile Kübra Altıntaş'ın harika tasarımları olmasaydı böyle bir bütüne ulaşamazdık.

Çalışmalarımıza yuvarlak bir masanın başında başlamıştık. Bu masadan yola çıkarak, atölyedeki arkadaşlarım kendilerine "Yuvarlak Masa Yazarları" adını taktılar. O masaya oturan, o masada düşüncelerini bizlerle paylaşan, o masada gerçekleşen tartışmalarda akıllarından geçenleri hiç çekinmeden söyleyen ve özellikle bu kitabın oluşmasında büyük emeği olan herkese teşekkür ederim. Bu kitap, benim sadece sıfır noktasını belirlediğim bir kitap. Emeğin gerçek sahibi "Yuvarlak Masa Yazarları"dır.

Öyküler bizi, bize anlatıyor. Anlatmaya da devam edecekler. Bütün o karakterler, diyaloglar, atmosferler, nesnelere, sesler bize insan olmanın güzelliklerini ve çirkinliklerini anlatırken, bizim yapmaya çalıştığımız sadece göle bir damla temiz su bırakma çabasıdır. Dileriz o damlanın yarattığı dalgalar, yayıla yayıla okurlara ulaşsın. O yüzden, şu âna kadar adını

anmaya çalıştığım bütün yazarlar, yayıncılar ve emek verenlerle birlikte en büyük teşekkür okurlara. Onlar okumaya devam ettikçe öyküler yaşayacak. Öyküler yaşadıkça bizler dünyaya daha korkusuzca dokunacağız.

“İpekli Mendil” öyküsünün son paragrafında şöyle diyor Sait Faik:

Ya... İyi, halis ipekli mendiller hep böyledir. Avucunun içinde istediğin kadar sıkar, buruşturursun: sonra avuç açıldı mı, insanın elinden su gibi fişkirir.

İpekli Mendil'deki her bir maddenin de okurunun elinden su gibi fişkirması dileğiyle...

Yekta Kopan

A

ADA: Kış rüzgârları kendini göstermeye başladığında, adada herkes kendisini bekleyen soğuk aylara hazırlanmanın telaşına düşer. ... öyle günlerde ben, tembelliğim, hep kaçanı kovalayan huyumla yazın, o güzel göçmenin peşine düşmüşümdür. Nerede yakalarsam orada kucaklarım onu. Kimi bir çamın gölgesinde durgun ve güneşsizdir. Kimi bir çalılığın kenarındaki çimenlikte bütün eski ihtişamıyla daha yeni başlamıştır. Sait Faik ökselerin kurbanı kuşların uğramadığı, sökülün çimenlerle çamurlaşan adayı da, onun yitirilmemesi gereken güzelliklerini de öyle naif bir dille anlatır ki, gene onun sözcüklerindeki bir dünya için hüznü bir umut duyarsınız. Zaten edebiyat dediğin hep o “ada”yı düşlemek değil midir? *Sulh, şiir, edebiyat, resim, musiki, mesut insanlarla dolu anlaşmış, sevişmiş, açsız, hırssız bir dünya...*

Sait Faik Abasıyanık, “Son Kuşlar”

ADAMOTU: *Adamotu köksüz bir bitkiydi. İnsan gibi kolları bacakları ve baş için bir çıkıntısı vardı. Bu çıkıntıları kesip bitkinin sadece gövdesi bırakılmıyordu.* Hande Ortaç, katmanlarla açılan öyküsünde farklı zamanları ilmek ilmek söküp yama yapar birbirine. Adamotundan yapılan iki yemek tarifi vardır öykünün hayat defterinde. Solda-

ki ölümü, sağdaki şifayı vermek içindir. Yıllardır süremediği kan kırmızısı rujunu sürerek siyah beyaza dönmüş hayatını renklendirmeye çalışan anlatıcı, artık geri kalan her şey için harekete geçer. Kocasına son yemeğini hazırladıktan sonra ölümün özgürlüğünü de tadacaktır. *Hayat eğer çekilmez olur ise bunu yaratanı dikkat çekmeden ortadan kaldırmanın anneanne yolu bana adamotu olarak öğretildi.*

Hande Ortaç, “Kankurutan”

AĞDA: Otuz üç yaşında bekâr Leman’ın mart, nisan, mayıs aylarında yaşamına ve iç dünyasındaki gelgitlere tanıklık ederken kadınların günlük hayatta endişelerine, sevinçlerine, hayallerine, toplum baskısı altında sıkıştıkları boşluklar ve yaşama zorluklarına dair güçlü bir ışık tutar İnci Aral. Leman’ın Murat’la öpüşmesinden annesine olan nefretine, okuyamamasının acısından çorabının yıkanmasına, hayatta güçlü durma çabasından son kullandığı şampuana, işyerinde kavgasından dimdik memelerine ve ağdasına kadar.

“Tutuyorum hep. Tutuyorum... Tutuyor... Tutu... Tu... Uykularım iyi. Her gece çamaşır değiştiriyorum. Günün tozuyla yatağa giremem... Memelerim dimdik. Koltuk altlarımı kolonyalı pamukla siliyorum. Bacaklarım güzeldir... Tüyleri uzamış gene. Ağda zamanı geldi...”

İnci Aral, “Ağda Zamanı”

AHIRKAPI FENERİ: Terk edilmiş deniz fenerinde yaşayan, bal rengi saçlı hayalete sevdalı bir adamdır İhsan. Oraya her gidişinde onu bulamamaktan korkar; çünkü başka kimsesi yoktur. *Aslında bir hayalet de hiç kimse değil midir? Birkaç basamak çıkıp duraksadı. Yo, bir hayalet bazen her şeydir. Bir insanın her şeyi. Kaybetmekten korkmanın güzelliğini anlatır Jale Sancak öyküsünde.*

Sahiplenip yitirdiklerimizi hatırlatır. Tıpkı Marmara Denizi'nin girişindeki Ahırkapı Feneri'nin yol gösteren duruşu gibi.

Jale Sancak, "Hiç Kimse"

AKORDEON: *Bahtı da teni kadar kara olan bir garip çok paltolu sokak çalgıcısıdır Beyrut. Sırtına taktığı akordeonu şehrin bin beş yüz sokağında çalar. Siyah beyaz tuşların üzerinde çılgınca bir aşağı bir yukarı oynatar parmaklarını. Akordeonun sesi bir ayın müziği gibi uzadıkça uzar. Ağaçların dallarına dolanır, uzun uzun apartman balkonlarını yalayıp geçtikten sonra bulutlara yamandır. İki nota arasında uzun bir boşluk bırakır Kerem Işık. Boşlukta sıklık, bezginlik kol gezer. Öfkeyi un ufak eder akordeonun soluğu, bir sürü soruyla birlikte.*

Kerem Işık, "Unutulmuş Bir Kentteki Bin Beş Yüz Sokak"

ALTIPATLAR: *Murat Bey, Avrupa'dan gelirken kırmızı meşinden bir kılıf içinde sapı sedef kaplama, küçük çocuk oyuncuğu gibi bir silah getirir. Çevresindekiler ilk defa arka arkaya altı kere patlayan bir şeye şahit olurlar. Murat Bey ilk olmanın verdiği haklı gururu yaşarken gösteriş için hiçbir fırsatı kaçırmaz. Nedendir bilmiyorum geçen yıl tayyareyi havada uçarken gördüğüm zaman bu (altıpatlar)'a şaşıtığım kadar şaşmadım. İnsan ihtiyarladıkça, galiba, şuna şaşmak hassasını da kaybediyor. Düğünde dernekte, nerede nasıl denk gelirse, bütün dikkati üstüne çekmek istercesine havaya ateş edip durur Murat Bey. Ta ki efelerin efesi Deli Mehmet'in sinirle silahın önüne geçip Murat Bey'in şanını sarsmasına kadar. Silah herkesin cebinde durabilir ama gidişata dur deme cesaretini göstermek o kadar kolay değildir.*

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, "Altıpatlar"

ANNE SÜTÜ: *Annemin, tava karasıyla memelerini kap-kara, korkunç bir oyuncağa dönüştürüp beni sütünden ayırdığı gündü. Bir gizin ilk ayağıydı sanki ya da büyümenin ilk hali. Çok anlatılan hikâyeler akılda kalır. Hatıralara dönüşür. Hatta gerçekte hayal birbirine karışır. Bu öyküde de ateşli alınına annesinin cansız ellerini götüren çocuğun, kesildiği memeye dönme çabası kalır akılda. Ve bir de ak sütün karanlığa dönüştüğü vicdan azabı bir gece.*

Murat Özyaşar, “Kara Sayfa”

ARTIK HIÇ ÜZÜLMİYİN SOKAĞI: Kimsesiz bir Ankara gecesinde, yıllardır arandığı halde, beklenmedik bir anda rastlanan sokaktır. Anlatıcının belleğinin koridorlarını darmadağın eden, Rio de Janerio'nun çılgılığıyla, Frankfurt Radyo Kulesi'nin bir ok oluşuyla, New York'un kırık parçalarını sergilemesiyle, dünyanın dört bucağından gelen onlarca imgenin savrulmasıyla kararan bir gecede son duraktır Artık Hiç Üzülmeyin Sokağı. Öykünün sonunda, anlatıcı sokağın kaldırımına yığıldığında, kırık bir teleferik avucundan dışarıya yuvarlanır. Bu kadar duyguyu taşımaya hangi teleferiğin gücü yetebilir ki? Artık hiç üzülme diyen bir sokak, daha ne kadar hüznü olabilir ki?

Nazlı Eray, “Artık Hiç Üzülmeyin Sokağı”

ARTİST: Vize'de *Pehlivan* filminin çekimi için her şey hazır. Oyuncular, ışık, kamera... Yaşlı bir rolün oyuncusu rahatsızlanır aniden. Uygun kişiyi aramak gerekir de, ha deyince bulmak mümkün mü? Oyuncu Tarık, yönetmen Zeki, senaryocu Fehmi, Kör Himmet rolünü hayata geçirecek nefesi bulmak için düşer yola. Körlüğüne kadar rolün yaşamdaki karşılığını bulunca geriye bir tek ona oyuncululuğu öğretmek kalır. İlk sahne bittiğinde cebinden bir Birinci sigarası çıkarır Ahmet Amca. Ağzılığı-

na takarken elleri titrer. Derin bir nefes çeker. “*Helecan-
dan yüreğim duracaktı...*” *Hayat bu ya eğer 12 Haziran
1984 günü, öğle vakti, Ahmet Kayışkesen'in kahvede canı-
nı sıkmasalardı, artist olamayacaktı.*

**Yavuzer Çetinkaya, “Ahmet Amca Seksen
Yedi Yaşında Nasıl ‘Artist’ Oldu”**

AŞK:

“*Peki, sizce aşk nedir?*”

“*İhanettir...*”

Aşk, konuşmak kadar, kendini ifade edememek olarak da anlatılır öyküde. Geçmiş, anlatıcının ayağına batan bir taş gibi canını yakar. Çiftin birbirini tanımaya çalıştığı akşam yemeğinde, dünün hataları, iyileşmeyen yaralar bir sözcükle ortaya çıkar.

“*Peki, sizce aşk nedir?*”

“*İhanettir...*”

Zerrin Koç, “Bir Daha Beni Sevme”

AŞURE: Kapı aralığından sızan duman misali hayatımıza giren insanlar vardır. *Eziklik ile kurnazlık arasında gidip gelen* tavrıyla dört numaralı dairede oturan komşu da böyle bir adamdır. Elinde aşureyle gelir ama aslında aralarındaki gizli anlaşmanın imzasını almaya gelmiştir ve aşureye katılan yedi malzemeye yedi günahından arınır gibidir. Dört numaranın yaptığı en iyi şey aşure değildir tabii ama ona dair bir tane iyi olması bile yeterlidir Barış Bıçakçı'nın öyküyü bitirmesine. *Tatlı bir doyumluk duygusu* kalır üzerimizde *küçük, yuvarlak, kusursuz, sıcak* anlar bahçesinden.

Barış Bıçakçı, “Dört Numaranın Yaptığı En İyi Şey”

ATTAR: Ölüm uykusuna çekilmek üzeredir Sur kenti. Sonu görmeye dayanamayacak olanlar birer birer kendi

sonlarını hazırlarlar. Kenti ayakta tutmaya çalışan bir atardır, bir de kadınlar. Attar yaşayanların sırlarına malik olup acılarına derman olmaya çalışırken, kente dirlik katan kadınların da güzelliklerini korumasına yardım eder. Kendisine de bir güzel bulmasını dilediği güzeller güzeli Dilber Makbule ise *herkesin arzusuna Dilber olurken, kimse- nin sevgisine Makbule* olamamanın ötesine geçemez. Çabalar, çöküşe engel olamaz.

Ali Ayçil, “Kahkahalar Arasında Ölen Attar”

AYAKKABICI BÜRJENİ: *Efendim kunduracımız sizi görmek istiyor / Söyleyiniz yukarı çıksın / Efendim sizi beklettiğimden dolayı affınızı istirham ederim fakat kabahat benzenizde değil / Djizmelerinizi yapmaya verdiğim işçi daha bu sabah getirdi / Herkes kendi işinin aynı zamanda görülmesini arzu ettiğinden bu vakitlerde işler pek sıkıdır / Koundralarımla djizmelerimi getirdiniz mi? / Evet efendim getirdim lütfen bir kere giyiniz prova ediniz / İptida djinizmelre bakayem / Buyurun kulaklarından tutunuz / Bunlar pek tar / Ayağıma giyemiyorum / Müsaade buyurun siz bacağınıza uzatınız ha şöyle şimdi basınız hiç korkmayınız bacağınıza iyi gelsin diye ağzımı biraz dar yaptım. Malumu âlinizdir ki djizme ilk defa giyildiği zaman herhalde biraz sıkar fakat ayağınızı vurmaz / Hakikaten ayağıma pek güzel geldi / Malumu âlinizdir ki kalın ve kavi kunduralar öyle iskarpinler gibi dar olamaz / Bu doğrudur fakat ötekisi bundan biraz daha dar olmalı çünkü kullandıkça bollaşır / Ölçümü alınız / Ökçesi alçak yanları daha yüksek ve tabanı da iyi olsun / Bunları ne vakit verebileceksiniz? / Gelecek hafta verebilirim / Sakın bitirmemezlik etmeyesiniz / Emin olunuz efendim.*

Sevim Burak'ı kendi sözlerinden daha güdjel ne anlatabilir ki?

Sevim Burak, “Ayakkabıcı Bürjeni”



“Bir öykü sözlüğü yapmak istiyorum, öykümüzün nesnelelerini, renklerini, kavramlarını, anlarını, karakterlerini maddeleştiren bir sözlük olacak bu.”

Yekta Kopan'ın *Eşik Cini* dergisinde başlayıp işinin ehli bir ekiple, uzun uğraşlar neticesinde genişlettiği bir çalışma *İpekli Mendil*. Tanzimat döneminden bugünün genç yazarlarına yüzlerce ismi, öykülerinden alıntılanmış maddeler çerçevesinde, sözlükçü titizliğiyle bir araya getiriyor. Tanıdığımız isimlere yeni bir gözle bakmamızı sağlarken gözden kaçırdığımızı hayıflanacağımız eski ustalarla tanıştırıyor ve nihayet bugünün genç ustalarını bize takdim ediyor.

İpekli Mendil, Türk öykücülüğünün gelişim serüvenini, yüzyıllar içinde değişen çehresini, değişmeyen dertlerini 300 farklı öykücüden örneklerle gösteren bir başucu kitabı.

Editör
YEKTA KOPAN

Yazanlar

AYÇIN İNCİ, BETÜL TEKELİ, BILLUR ÖZEKE, CANSEV ERDEMİR,
DİLVİN TÜFEKÇİOĞLU, DOĞAN TORYAN, EBRU TEPELER, EDA YAVAŞ,
FİLİZ BERK DOĞUTÜRK, GÜLDA ŞAHİN, HARIKA UYGUR ÜLKÜ,
İZZETİYE KEÇECİ, JÜLİDE EMRE, LÜTFİ AYDENİZ, MEHTAP AKDENİZ,
MÜGE MANUŞ, NEFİN HUVAJ, ÖZGÜR CAN ÖNEY, ÖZLEM ULUS,
PELİN ÖNEY, SEDA ARKAN, SERVAN GÜNEY, SİNEM CERRAH,
SÜREYYA DUYGU YALÇIN, ŞEBNEM DÖNMEZ

 **can**

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-2428-2



9 789750 724282